

Samenwerkingsverband Nijmegen e.o.

Vovso

**Handboek
basisondersteuning**

Inleiding.

De schoolbesturen die zijn aangesloten bij het Samenwerkingsverband VO-VSO Nijmegen e.o. hebben met elkaar afgesproken dat iedere school zowel basis- als extra ondersteuning vormgeeft. Dit vanuit de visie dat inclusief en passend onderwijs begint in de klas, met de docent als centrale sleutel, en met de focus op slimmer organiseren: niet meer, maar anders.

Basisondersteuning

We hebben in dit document vastgelegd welke ondersteuning alle scholen minimaal aan hun leerlingen moeten bieden. Dit noemen we de basisondersteuning. Het vastleggen van de regionale afspraken voor de basisondersteuning is een wettelijke verplichting voortkomend uit de invoering van de Wet passend onderwijs in 2014. De scholen en schoolbesturen (hierna 'scholen') zijn zelf verantwoordelijk voor de uitvoering, de organisatie en de kwaliteit van de basisondersteuning. De toerusting van het personeel om de basisondersteuning uit te voeren is de verantwoordelijkheid van de school en het schoolbestuur. We spreken met elkaar af dat het pedagogisch en didactisch systeem van de school zó is ingericht dat 80 procent van de leerlingen binnen de basisondersteuning ondersteund kan worden.

Extra ondersteuning

Het ondersteuningsaanbod van de school omvat ten minste preventieve en (licht)curatieve ondersteuning, al dan niet in samenwerking met ketenpartners. De schoolbesturen hebben met elkaar afgesproken dat iedere vo-school een vorm van extra ondersteuning moet bieden. De vo-scholen ontvangen van het samenwerkingsverband aanvullende middelen om de extra ondersteuning binnen de school vorm te geven.

De basis voor elke vorm van ondersteuning, dus ook voor extra ondersteuning, is kwalitatief goed onderwijs dat past bij de populatie van de school. Hierbij gaan we ervan uit dat leerlingen dusdanig ondersteund worden, dat ze in staat zijn in een groep onderwijs te volgen. Hierbij kiezen we ervoor dat de ondersteuningsmogelijkheden in de vo-scholen zoveel als mogelijk groepsgericht zijn en dat individuele ondersteuning erop gericht is om uiteindelijk weer deel uit te kunnen maken van het groepsaanbod om 80% van de leerlingen te kunnen bedienen binnen de basisondersteuning.

Ondersteuningsmogelijkheden in de schoolgids

De scholen maken hun eigen keuzes in het vormgeven van het pedagogisch en didactisch systeem en voor de basis- en extra ondersteuning die zij bieden. Deze keuzes leggen zij vast in de schoolgids. Hierbij zijn de mogelijkheden niet onbegrensd: passend onderwijs betekent niet individueel onderwijs.

In dit document beschrijven we wat ouders 1 en leerlingen van alle scholen kunnen verwachten:

- *Welke basisondersteuning elke school zelf biedt.*
- *Welke extra ondersteuning in de vo-school aanwezig is.*
- *Wat er nadrukkelijk niet onder de basisondersteuning valt.*

De basisondersteuning wordt onderverdeeld in drie aandachtsgebieden:

- *Organisatie*
- *Onderwijs- en ondersteuningsaanbod*
- *Medisch/fysieke ondersteuning*

Leidende principes samenwerkingsverband

Het Samenwerkingsverband VO-VSO Nijmegen e.o. heeft met de aangesloten schoolbesturen de volgende leidende principes opgesteld voor de planperiode 2026-2030:

1. *Inclusie begint in de klas*
2. *Ondersteuning versterkt de context*
3. *Regulier waar mogelijk en gespecialiseerd waar noodzakelijk*
4. *Werken vanuit perspectief*
5. *Gezamenlijk verantwoordelijkheid in de regio*
6. *In het ondersteuningsplan lichten we dit verder toe.*

Leeswijzer

In dit stuk beschrijven we allereerst de aspecten van basisondersteuning, waarbij we ingaan op basiskwaliteit en beleid. Vervolgens omschrijven we de ondersteuningsstructuur voor de scholen.

Aspecten van de basisondersteuning.

Basiskwaliteit onderwijs

Kwalitatief goed onderwijs is de basisvoorwaarde voor goede onderwijsondersteuning. De Inspectie van het Onderwijs houdt daar toezicht op aan de hand van het onderzoekskader (voorheen 'toezichtkader'). De basisondersteuning van onze scholen begint daarom met een voldoende beoordeling van de inspectie op de kwaliteitsgebieden: Onderwijsproces, Veiligheid en schoolklimaat, Onderwijsresultaten en sturen, Kwaliteitszorg en ambitie.

De belangrijkste schakel in het vormgeven van de basisondersteuning zijn de docenten. Docenten voldoen aan de bekwaamheidseisen, die zijn neergelegd in het [Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel](#) (2025, treden in werking in 2027). Deze bekwaamheidseisen vormden de basis voor de Wet beroep leraar (2017). De school biedt de docenten scholing aan om hun deskundigheid te bevorderen.

We spreken af dat iedere school de volgende drie aspecten binnen de basisondersteuning toepast:

1. *Beleid basisondersteuning* 2. *Ondersteuningsstructuur* 3. *Ondersteuningsaanbod*

Hieronder gaan we in detail in op deze drie zaken.

1. Beleid basisondersteuning

We spreken af dat het beleid voor de basisondersteuning op orde is. Iedere school maakt keuzes voor het pedagogisch en didactisch aanbod passend bij de populatie van de school. Dit is de basis voor de vormgeving van de basisondersteuning. De basisondersteuning omhelst daarnaast alle groepsinterventies of lichte interventies die ertoe bijdragen dat een leerling deel kan nemen aan het groepsonderwijs. De concrete afspraken staan in [bijlage 1](#).

2. Ondersteuningsstructuur

Een goede ondersteuningsstructuur op school zorgt ervoor dat ondersteuningsvragen van leerlingen tijdig gesignaleerd worden en dat er vanuit die signalering zo snel mogelijk gehandeld wordt, zodat de leerling in de groep kan blijven functioneren. Dat vraagt om werken vanuit de zeven uitgangspunten van het handelingsgericht werken in het team en om pedagogisch en educatief partnerschap met ouders en belangrijke ketenpartners, zoals de jeugdhulpverlening, jeugdgezondheidszorg en het voortgezet speciaal onderwijs.

De ondersteuningscoördinator (OCO) is verantwoordelijk voor de aansturing op en de controle van de uitvoering van de ondersteuning aan de leerlingen. De OCO is onderdeel van het ondersteuningsteam, dat uitgaat van de principes van handelingsgericht werken. Elke leerling heeft een eigen aanspreekpunt (mentor/coach). Deze zorgt ervoor dat ondersteuningsvragen van leerlingen tijdig gesignaleerd en opgepakt worden. In de schoolgids is omschreven volgens welke stappen de ondersteuning verloopt, dit noemen we de ondersteuningsroute van de school. Daarnaast heeft de school de rollen en verantwoordelijkheden van interne ondersteuners vastgelegd en is er beschreven op welke wijze er met externe ondersteuners wordt samengewerkt.

Een aantal elementen van de ondersteuningsstructuur komt al voor in het waarderingskader van de inspectie onder kwaliteitsgebied OP2 (Zicht op ontwikkeling en begeleiding), OP3 (Pedagogisch en didactisch handelen), VS1 (Veiligheid), VS2 (Schoolklimaat) en SKA2 (Uitvoering en kwaliteitscultuur) en in de schoolgids. Omdat de ondersteuningsstructuur een randvoorwaarde is voor het bieden van goed onderwijs, werken we een aantal elementen gedetailleerder uit binnen de basisondersteuning.

A. Zeven uitgangspunten van handelingsgericht werken (inclusief samenwerking met leerlingen, ouders en ketenpartners)

Handelingsgericht werken vormt het fundament van basisondersteuning. Alle scholen en onderwijsprofessionals die bij onze samenwerkingsverbanden zijn aangesloten, werken handelingsgericht. Bij handelingsgericht werken staat de ondersteuningsbehoefte van de leerling centraal: wat hebben leerlingen nodig om een bepaald doel te bereiken? Deze ondersteuning krijgt vorm in een cyclus van planmatig handelen en evaluatie, waarbij ouders nauw worden betrokken. Het uitgangspunt is dat er sprake is van een relatie tussen ouders en school op basis van wederzijds respect, met waardering voor elkaars deskundigheid.

Dit zijn de zeven uitgangspunten van handelingsgericht werken:

1. *Doelgericht werken en systematisch evalueren.*
2. *De ondersteuningsbehoeften van de leerling staan centraal.*
3. *Wisselwerking en afstemming: wat werkt?*
4. *Docent, leerling en ouders doen ertoe: wat zijn hun ondersteuningsbehoeften?*
5. *Het positieve van de leerling, school en ouders benutten.*
6. *Samenwerking van school, ouders, leerling en professionals.*
7. *Systematisch en transparant werken.*

In het voortgezet onderwijs krijgen deze uitgangspunten vorm in het handelen van de medewerkers in de school, in het mentoraat, in de lichte ondersteuning en uiteindelijk ook in het werken met het OPP.

B. Doorgaande lijn en overdracht

Voor elke school geldt de [zorgplicht](#). Elke school heeft beschreven op welke wijze zij van aanmelding tot plaatsing handelen. Als een school niet overgaat tot plaatsing, omdat zij niet aan de ondersteuningsbehoeften van de leerling kan voldoen, zoekt het bevoegd gezag een andere passende onderwijsplek.

De scholen aangesloten bij Samenwerkingsverband VO-VSO Nijmegen e.o. streven er samen naar om passende ondersteuning te bieden aan al hun leerlingen; bij voorkeur zoveel mogelijk binnen het regulier onderwijs, op een school zo thuisnabij mogelijk. Hierbij houden we de doorgaande leerlijn van een leerling in het oog. Om dit te kunnen bieden, spreken we het volgende af:

- *Elke mentor draagt zorg voor een zorgvuldige overdracht naar de mentor van het volgende leerjaar.*
- *Wanneer een leerling doorstroomt naar een andere school, draagt de verwijzende school zorg voor het in kaart brengen van de ondersteuningsbehoeften van de leerling en voor de overdracht hiervan naar de andere school. Ouders en leerling worden*

betrokken bij de beschrijving van de ondersteuningsbehoeften en de overstap. Hierbij gaat het om leerlingen met en zonder extra ondersteuningsbehoeften.

- *Alle scholen samen in onze regio vormen het samenwerkingsverband. Ze werken samen daar waar nodig en kunnen gebruik maken van elkaars symbioseklassen, expertise-uitwisseling enzovoorts. Ook hierbij worden ouders en leerling nauw betrokken.*

C. Samenwerken met ketenpartners en expertise van buiten school

Scholen werken nauw samen met ketenpartners uit de regio, zoals leerplicht, de jeugdarts van de GGD of lokale teams. De school kan ondersteuning krijgen van een consultant van het samenwerkingsverband. Deze consultants staan scholen en ouders bij in hun zoektocht naar de best mogelijke ondersteuning en onderwijsplek. De school neemt deel aan multidisciplinaire overleggen (MDO). Vindt de signalering van de problematiek plaats op school en zijn ondersteuningsbehoeften binnen het onderwijs er onderdeel van? Dan initieert de school met de ketenpartners een multidisciplinair overleg. Bij problemen thuis of in de vrije tijd kan school aansluiten bij een overleg vanuit ouders en/of ketenpartners.

De school schakelt zo nodig externe specialisten in, die ondersteuning op school of in de klas bieden. Iedere vo-school heeft een beleid over samenwerking met externe partners in de school. Dit beleid gaat zowel over externe partners ingezet door school als externe partners ingezet door ouders. Bij samenwerking met externe specialisten is dit schoolbeleid leidend, niet de wensen van ouders en externe begeleiders.

Ondersteuning en behandeling die buiten de school plaatsvinden, vallen niet onder de basisondersteuning.

D. Volgen ontwikkeling leerling en evalueren effect aangeboden basis- en extra ondersteuning

Elke school volgt de ontwikkeling van de leerling via een beveiligd digitaal leerlingvolgsysteem. Hierin worden de ontwikkeling van de leerling, onderwijs- en ondersteuningsbehoefte, verzuim en incidenten vastgelegd. Docenten en andere professionals zijn op leerlingniveau bekend met de inhoud van het leerlingvolgsysteem.

De school registreert de resultaten van ingezette acties en beoordeelt de effectiviteit en het rendement van de acties. Met behulp van het leerlingvolgsysteem worden automatisch de uitstroom- en afstroomgegevens van de school bijgehouden.

School maakt op basis van de uitgangspunten van handelingsgericht werken (waar nodig) een beredeneerd plan voor de vormgeving van de extra ondersteuning. De inzet van de basisondersteuning en de extra ondersteuning wordt planmatig en systematisch geëvalueerd, zowel op leerlingniveau als op schoolniveau. Het samenwerkingsverband monitort het effect van de aangeboden basis- en extra ondersteuning. Elke school verantwoordt zich jaarlijks over de inzet van de middelen. Vervolgens wordt jaarlijks met de samenwerkende schoolbesturen in beeld gebracht welke ondersteuning wordt ingezet door scholen en voor welke ondersteuningsvragen nog geen aanbod voorhanden is.

3. Ondersteuningsaanbod

Alle scholen binnen het Samenwerkingsverband VO-VSO Nijmegen e.o. bieden, vanuit de onderwijs- en ondersteuningsbehoefte van de leerling gezien, intern of in samenwerking met ketenpartners, de volgende ondersteuning aan alle leerlingen die dat nodig hebben. Scholen gebruiken [het landelijk stappenplan basisondersteuning](#).

A. Veilig schoolklimaat

- *De school spant zich in om een sociaal en veilig klimaat te creëren, zowel voor leerlingen als voor medewerkers. Beleidsafspraken hierover zijn schriftelijk vastgelegd, zoals een beleid om pesten tegen te gaan. Ook zijn de gedragsverwachtingen voor leerlingen en medewerkers vastgelegd.*
- *Vertrouwenspersonen en een veiligheidscoördinator zijn aanwezig op de school. De school hanteert de meldcode voor huiselijk geweld en kindermishandeling.*

B. Programma's en methodieken, die gericht zijn op sociaal-emotionele en cognitieve ontwikkeling en ondersteuning

- *Aan leerlingen die dit nodig hebben worden (ortho)pedagogische en/of orthodidactische programma's aangeboden in de mentorlessen. Deze programma's zijn gericht op zowel leren als gedrag (bijvoorbeeld ook motivatie).*
- *Op school wordt aandacht besteed aan het aanleren van studievaardigheden.*
- *Scholen spannen zich in om het mentaal welbevinden van elke leerling te bevorderen.*

C. Preventieve ondersteuning en curatieve zorg die de school (eventueel samen met ketenpartners) kan bieden

- *De school zet in op preventieve ondersteuning, indien nodig samen met andere instellingen, door:*
  - » *tijdige bespreking van signalen met ouders*
  - » *inzet van schoolmaatschappelijk werk/ lokale teams-coach*
  - » *goede samenwerking met de leerplichtambtenaar en de jeugdarts*
  - » *uitvoering van de regionale aanpak schoolaanwezigheid*
- *De school neemt deel aan een met de ketenpartners gevormd multidisciplinair overleg (MDO, kernteam of zorgteam). Hierin wordt samengewerkt met als doel het bieden van de juiste onderwijsondersteuning en/of het komen tot de benodigde interventie vanuit de ketenpartners.*

Differentiatie

- *Docenten maken n.a.v. de ondersteuningsbehoeften van de leerling zo nodig aanpassingen in hun lessen:*
  - » bij meer of minder dan gemiddelde cognitieve mogelijkheden, met behulp van herhalings- en verrijkingsstof door rekening te houden met situaties waarin de leerling tijdelijk psychologische of sociaal-emotionele ondersteuning nodig heeft
  - » dyslexie en dyscalculie: de school heeft passende materialen voor leerlingen met dyslexie of dyscalculie. In een protocol is opgenomen hoe gesignaleerd wordt en ook hoe wordt omgegaan met leerlingen met vastgestelde dyslexie of dyscalculie
  - » de school spant zich in om kleine leerachterstanden weg te werken, opdat de leerling uitstroomt met een diploma, deelcertificaat of een duurzame plek op de arbeidsmarkt
  - » de school beschikt over methodieken en materialen ten behoeve van het werken met leerlingen met kenmerken van (hoog)begaafdheid.

Zorgvuldige overdracht

- *Onderwijs- en ondersteuningsbehoeften worden in kaart gebracht, vastgelegd en overgedragen in een onderwijskundig rapport (OKR). Wat er in een OKR staat is wettelijk bepaald. Deze gegevens kunnen met medeweten van ouders via een “warme” (=uitgebreide mondelinge) overdracht aangevuld worden. Ook kan het OKR aangevuld worden met informatie van ouders. Hierbij gaat het om doorlopende leer- en ondersteuningslijnen.*
- *Het betreft zowel de overstap van primair onderwijs naar voortgezet onderwijs als de overstap van de ene v(s) o-school naar de andere v(s)o-school en, indien gewenst, de doorstroom naar vervolgonderwijs.*

Basisondersteuning

medische en fysieke ondersteuning.

Naast de in het vorige hoofdstuk beschreven basisondersteuning, besteden we expliciet aandacht aan de basisondersteuning voor medische en fysieke ondersteuningsbehoeften. Het gaat dan met name over aanpassingen van organisatorische aard en aanpassingen aan het **gebouw/de omgeving**. Deze dienen structureel mogelijk te zijn voor een leerling, ook als ze alleen tijdelijk worden benut.

1. (Fysieke) Toegankelijkheid van schoolgebouwen en onderwijsprogramma's

- *De leerling en ouders zijn zelf verantwoordelijk voor diens (nood)medicatie. Wanneer de medicijnen gekoeld bewaard moeten worden, moet de school voorzien in een gekoelde, veilige bewaarplek.*
- *De school kan (in de school of erbuiten) beschikken over een aparte ruimte waar behandelingen (zoals logopedie) en medische handelingen (door eigen personeel of externen) kunnen worden uitgevoerd.*
- *De school is toegankelijk voor leerlingen met een lichamelijke of motorische beperking, waaronder tenminste wordt verstaan: rolstoeltoegankelijkheid van het gebouw, aanwezigheid van een (trap)lift en de aanwezigheid van aangepast sanitair². Ook het veiligheidsplan van de school dient hierop te zijn aangepast.*
- *Er zijn aanpassingen mogelijk die zijn afgestemd op leerlingen met fysieke beperkingen en langdurig zieke leerlingen, zoals aangepaste roosters, digitale aanwezigheid in de klas en het thuis of digitaal aanleveren van werk.*
- *Vanuit de basisondersteuning dient de school toegankelijk te zijn voor leerlingen met een*

auditieve of visuele beperking. Hieronder verstaan we ook hier onder andere het digitaal aanbieden van (toets)materiaal, en strategische plek in het lokaal te bieden, extra tijd op toetsmomenten of belangrijke mondelinge informatie ook schriftelijk ondersteunen.

2. Een protocol voor verpleegkundige en medische handelingen

- *Scholen volgen de handreiking Medicijnverstrekking en medisch handelen op school van VOION.*
- *Op basis van deze handreiking heeft de school een protocol opgesteld waarin onder meer is vastgelegd welke verpleegkundige en medische handelingen mogelijk zijn en onder welke voorwaarden. Medische handelingen worden in beginsel niet uitgevoerd door onderwijzend of ondersteunend personeel (OP en OOP), maar door medisch bevoegd personeel (Wet BIG). Dit geldt ook voor risicovolle, niet-voorbehouden medische handelingen. Hiervoor geldt dat voor het uitvoeren hiervan, net als voor voorbehouden medische handelingen, scholing en een bekwaamheidsverklaring nodig is: te denken valt aan het meten van bloeddruk, wisselen van een stomazakje en het toedienen van medicatie.*

Extra ondersteuning.

Soms heeft een leerling extra ondersteuning nodig. We spreken van extra ondersteuning als de basisondersteuning niet toereikend is, of wanneer er sprake is van meerdere vormen van basisondersteuning die op elkaar stapelen.

Schematisch ziet de opbouw van basiskwaliteit naar specialistische ondersteuning binnen ons SWV er zo uit:

De specialistische voorzieningen in het samenwerkingsverband zijn te vinden op de website. Daarnaast is op de website van elke school te vinden welke extra ondersteuning zij zelf kunnen bieden. Het samenwerkingsverband faciliteert periodiek uitwisseling tussen scholen over goede voorbeelden en mogelijkheden voor extra ondersteuning

Ondersteuning op de vmbo-scholen voor leerlingen die ondersteuning nodig hebben op sociaal-emotioneel gebied en/of leerachterstanden

Binnen het samenwerkingsverband is er ten aanzien van LWOO gekozen voor 'opting out'. Dit betekent dat de ondersteuningsbekostiging LWOO niet verdeeld wordt op basis van leerlinggebonden aanwijzingen, maar verdeeld worden over de vmbo-scholen. De vmbo-scholen hebben in hun ondersteuningsaanbod beschreven hoe de ondersteuning voor deze doelgroep leerlingen vormgegeven wordt.

Extra ondersteuning op de vo-scholen

Wanneer de basiskwaliteit op orde is en de basisondersteuning goed is ingericht zal het merendeel van de leerlingen in staat zijn om "gewoon" onderwijs te volgen. Voor een enkele leerling kan het nodig zijn nog iets aanvullends te bieden; dit noemen we extra ondersteuning. Ook bij extra ondersteuning is het uitgangspunt dat zoveel mogelijk groepsgericht wordt aangeboden. Wanneer individuele ondersteuning wel noodzakelijk is, is die erop gericht dat de leerling weer zo snel mogelijk kan deelnemen in het groepsaanbod.

Het ontwikkelingsperspectiefplan

Wanneer een leerling in het VO extra ondersteuning krijgt, wordt er voor de leerling een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) opgesteld. In het VSO en PRO wordt voor alle leerlingen een OPP opgesteld. De school evalueert minimaal jaarlijks met de ouders het OPP, waarbij minimaal twee keer per schooljaar wenselijk wordt geacht.

De wettelijke vereisten van het OPP zijn:

- *De verwachte uitstroombestemming van de leerling.*

- *De onderbouwing van de verwachte uitstroombestemming van de leerling (met in elk geval een weergave van de belemmerende en bevorderende factoren).*

- *Een beschrijving van de te bieden ondersteuning en begeleiding en - als aan de orde de afwijkingen van het (reguliere) onderwijsprogramma.*

- *Hoe de school de mening van de leerling heeft meegenomen bij het vast- of bijstellen van het opp.*

Het staat scholen vrij om een eigen OPP-format te gebruiken. Deze moet voldoen aan de geldende wettelijke eisen. Elke school is verplicht om de begin- en einddatum van het OPP te registreren in het Register Onderwijsdeelnemers (ROD, voorheen BRON). Wanneer de extra ondersteuning nog wordt uitgevoerd, noteert school alleen de begindatum in ROD. Zie voor meer informatie de website van de [*Inspectie van het Onderwijs*](#).

Altijd overleg met ouders en instemming door ouders op handelingsdeel OPP

Ouders en de leerling worden vroegtijdig en actief betrokken bij het opstellen, uitvoeren en evalueren van het OPP. Met ouders is op overeenstemmingsgericht overleg gevoerd, waarbij ouders ingestemd hebben met het handelingsdeel van het ontwikkelingsperspectief.

Hoorrecht

Elke school geeft uiting aan het hoorrecht. Wettelijk is vastgelegd dat leerlingen recht hebben op hoorrecht bij de vormgeving van extra ondersteuning. Er is hierbij een verschil tussen leerlingen jonger en leerlingen ouder dan 16 jaar.

- *Leerlingen <16 jaar worden betrokken bij het opstellen, bijstellen en evalueren van het OPP. De leerling is dus actief betrokken bij het vormgeven van de eigen ondersteuning.*

- *Leerlingen >16 jaar worden ook betrokken bij het opstellen, bijstellen en evalueren van het OPP. Zij hebben daarnaast instemmingsrecht in het handelingsdeel van het OPP.*

- *Jaarlijks maken de scholen een analyse van het handelingsgedeelte van alle OPP's van de school om zo, waar nodig, het pedagogisch en didactisch aanbod aan te passen.*

Wat valt er niet onder basisondersteuning?

1. Behandeling (ernstige) dyslexie (ED)

Diagnostiek en behandeling van ED valt niet onder de basisondersteuning, dit moet worden uitgevoerd door een gekwalificeerde dyslexiezorgverlener. Logopedische ondersteuning ter bevordering van de taalontwikkeling valt onder het basisaanbod van de zorgverzekeraar.

De school schept binnen de basisondersteuning wel de randvoorwaarden waarmee een leerling met (ernstige) dyslexie op school kan functioneren. Hieronder verstaan we onder andere het bieden van ondersteuning t/m ondersteuningsniveau 3, het aanpassen van onderwijs, toetsen en examens voor deze leerlingen, met aandacht voor het welbevinden, de motivatie en zelfredzaamheid van de leerling. Bij eindexamens worden de geldende wet- en regelgeving en het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 gevolgd.

2. (Ernstige) dyscalculie

De school schept binnen de basisondersteuning de randvoorwaarden waarmee een leerling met dyscalculie op school kan functioneren. Hieronder verstaan we onder andere het aanpassen van onderwijs, toetsen en examens voor deze leerlingen, met aandacht voor het welbevinden, de motivatie en zelfredzaamheid van de leerling. Bij eindexamens worden de geldende wet- en regelgeving en het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 gevolgd.

Als een leerling zeer intensieve ondersteuning nodig heeft bij rekenen en/of wiskunde, wordt door ouders de hulp van een externe deskundige ingeroepen.

3. Zeer intensieve ondersteuningsvragen op het gebied van sociaal-emotionele ontwikkeling en/of gedrag

Onder 'zeer intensief' verstaan we ondersteuningsvragen die er niet toe leiden dat een leerling binnen afzienbare termijn weer (gedeeltelijk) kan functioneren in een groep. Hieronder vallen ook de leerlingen die (tijdelijk en meer dan incidenteel) en gevaar vormen voor zichzelf, voor andere leerlingen of voor personeel. Hiervoor zet de school extra ondersteuning in en kan, indien noodzakelijk, een ondersteuningsarrangement bij het samenwerkingsverband worden aangevraagd.

4. Zeer moeilijk lerende kinderen (leerroute 1, 2 en 3)

Voor deze leerlingen kan een toelaatbaarheidsverklaring tot het vso aangevraagd worden bij het samenwerkingsverband.

5. Voorbehouden medische handelingen

Medische handelingen waarvoor een BIG-registratie vereist is (zogeheten 'voorbehouden' handelingen) vallen niet onder de basisondersteuning.

Als de school in staat is één of enkele van deze handelingen uit te voeren (als een BIG-geregistreerde professional een schoolmedewerker hiertoe bekwaam acht), neemt zij dit op in het Protocol medisch handelen. De uitvoering van voorbehouden handelingen vereist altijd toestemming van de ouders. Een uitzondering op het uitvoeren van een voorbehouden medische handeling door school is enkel mogelijk als het gaat om onderwijspersoneel dat beroepsmatig zorgtaken verricht. De personen vallen onder de Wet BIG en handelen steeds in opdracht van een arts. Als de medewerker geen verpleegkundige is, dient de arts vooraf de handelingsbekwaamheid vast te stellen en dient de arts steeds in fysieke nabijheid te verkeren.

Docenten kunnen (onder arbeidsrecht) nooit verplicht worden tot het uitvoeren van een medische handeling, ook al is het een afspraak binnen de basisondersteuning. Voor de bovenstaande afspraken met betrekking tot medische handelingen geldt dus altijd: ja, tenzij.

6. Aanpassingen bij visuele of auditieve/communicatieve beperkingen

Voor het inzetten van extra ondersteuning voor leerlingen met een visuele of auditieve beperking is specifieke expertise nodig. Wanneer de school niet over deze expertise beschikt, wordt de extra ondersteuning voor de leerling gerealiseerd in samenspraak met professionals van cluster 1 (Visio) of cluster 2 (Kentalis).

Grenzen van de onderwijs-ondersteuning.

Scholen binnen het samenwerkingsverband bieden een stevige basisondersteuning. Zij zijn verantwoordelijk voor een veilig pedagogisch klimaat, didactische afstemming, tijdige signalering van ondersteuningsbehoeften en passende ondersteuning binnen de onderwijscontext.

Tegelijkertijd is het belangrijk om helder te zijn over wat onderwijs kan bieden – en waar de grens ligt. Onderwijs heeft een eigen opdracht: het verzorgen van goed onderwijs in een pedagogische context waarin leerlingen zich kunnen ontwikkelen in relatie tot anderen. Die opdracht verschilt van die van jeugdhulp of (geestelijke) gezondheidszorg.

Wanneer ondersteuningsvragen primair een medisch, psychiatrisch of specialistisch therapeutisch karakter hebben, vraagt dat om inzet van andere partners. School, ouders en zorgprofessionals hebben daarin ieder een eigen rol en verantwoordelijkheid. Concreet betekent dit dat van scholen niet mag worden verwacht dat zij:

- *behandeling bieden voor angst-, trauma- of andere psychische klachten;*
- *langdurige individuele therapeutische begeleidingstrajecten uitvoeren;*
- *structureel één-op-één onderwijs verzorgen;*
- *specialistische diagnostiek uitvoeren;*
- *ondersteuning bieden die het groepsproces of de veiligheid van anderen duurzaam onder druk zet.*

Inclusief onderwijs betekent dat we leerlingen zo thuisnabij mogelijk onderwijs willen bieden. Het betekent niet dat alle ondersteunings- en zorgvragen door de school opgelost kunnen of moeten worden. Wel vraagt het actieve samenwerking met ouders, jeugdhulp, leerplicht en andere betrokken partners. Samen wordt verkend wat nodig is om ontwikkeling mogelijk te maken en welke partij daarin welke verantwoordelijkheid draagt. Om voor het schoolpersoneel en ouders duidelijk te maken wat we op elke school doen en waar we naar toe willen, zijn de volgende beleidsdocumenten aanwezig op iedere school:

Bijlage 1: Wettelijke kaders en afspraken beleid voor de basisondersteuning.

A. Ondersteuningsaanbod in de schoolgids

Het ondersteuningsaanbod van de school is overeenkomstig de geldende regelgeving opgenomen in de schoolgids. De volgende vragen kunnen hierbij richting bieden:

- *Wat is de onderwijsvisie en de visie op inclusief onderwijs van de school?*
- *Hoe wordt het pedagogisch en didactisch handelen vormgegeven in de basisondersteuning?*
- *Welke ondersteuning biedt de school, boven op de basisondersteuning?*
- *Hoe is de extra ondersteuning vormgegeven en waar liggen de grenzen?*
- *Wat zijn de ambities en ontwikkeldoelen van de school om de ondersteuning verder te verbeteren?*
- *Welke deskundigheid, voorzieningen, onderwijsaanbod en methoden zijn aanwezig op de school zelf, via het bestuur, via het samenwerkingsverband of via derden?*
- *Welke fysieke ruimten zijn er binnen de school om aan specifieke ondersteuningsbehoeften tegemoet te komen?*
- *Over welke vaardigheden beschikken de docenten in relatie tot handelingsgericht werken?*
- *Welke protocollen hanteert de school?*
- *Hoe is de interne ondersteuningsstructuur georganiseerd? Wie doet wat, waarom, waar, hoe en wanneer, van signalering tot leerlingbespreking en uitvoering van onderwijsarrangementen?*
- *Hoe is de externe ondersteuningsstructuur georganiseerd? Wie doet wat, waarom, waar, hoe en wanneer, van signalering tot uitvoering van (complexe) onderwijs(zorg)arrangementen? Met welke partners werkt de school samen? Welke expertise is er buiten de school beschikbaar? Hoe wordt de extra ondersteuning en expertise georganiseerd?*
- *Hoe werkt de school in een PDCA-cyclus?*

- *Welke functionarissen zijn aanwezig om leerlingen te ondersteunen bij leerprestaties en het sociaal-emotioneel welbevinden?*

In de schoolgids wordt ook omschreven wat het SWV is en kan bieden. Ook wordt omschreven wat het Ouder- en Jeugdsteunpunt doet en hoe zij te bereiken zijn. Het samenwerkingsverband levert hiervoor een standaard tekst aan, deze wordt door iedere school opgenomen in de schoolgids. De medezeggenschapsraad van de school brengt, vóór definitieve vaststelling, advies uit over het ondersteuningsaanbod in de schoolgids.

B. Protocollen

Iedere school beschikt over en maakt gebruik van onderstaande protocollen en handreikingen. Landelijk zijn van onderstaande protocol formats/richtlijnen opgesteld, die de scholen kunnen gebruiken bij de uitvoering.

De volgende protocollen zijn op elke school zichtbaar op de website (vindbaar voor ouders):

- *Protocol leesproblemen en dyslexie.*
- *Protocol rekenproblemen en dyscalculie.*
- *Handreiking voor medisch handelen en medicijnvertrekking in vo-scholen*
- *Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling*
- *Veiligheidsplan van de school*

